

MANDAL KOMMUNE
Fellessekretariatet/sentralarkiv

Melding om vedtak

'postmottak@krd.dep.no'

Dette brevet sendes kun elektronisk

DERES REF:	VÅR REF:	SAKSBEHANDLER:	ARKIVKODE:	DATO:
	2010/989 - 10	Ida Holte,	010	25.06.2012

**HØRING - EVALUERING AV VALGET I 2011 - FORSLAG TIL ENDRINGER I
VALGLOVEN OG VALGFORSKRIFTEN**

Mandal bystyre behandlet høringsnotatet i møte 21.06.12 med følgende enstemmig vedtak:

Mandal bystyre støtter forslaget til endringer i valgloven og valgforskriften.

Vedlagt følger fullstendig saksfremstilling.

Med hilsen

Ida Holte
sekretær

Saksfremstilling

SAKSBEHANDLER: Ida Holte	SAKSMAPPE: 2010/989	ARKIV: 010
UTVALG: Driftsstyret	UTVALGSSAKSNR: 58/12	MØTEDATO: 04.06.2012
Bystyret	80/12	14.06.2012

HØRING - EVALUERING AV VALGET I 2011 - FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN OG VALGFORSKRIFTEN

Rådmannens forslag til innstilling:

Mandal bystyre støtter forslaget til endringer i valgloven og valgforskriften.

Behandling i Driftsstyret - 04.06.2012 :

Forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling i Driftsstyret - 04.06.2012 :

Mandal bystyre støtter forslaget til endringer i valgloven og valgforskriften.

Saksordfører: Even Sagebakken

Behandling i Bystyret - 21.06.2012 :

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtak i Bystyret - 21.06.2012 :

Mandal bystyre støtter forslaget til endringer i valgloven og valgforskriften

Utrykte vedlegg: Høringsnotat – Evaluering av valget i 2011 – Forslag til endringer i valgloven og valgforskriften, 4. mai 2012.

Dokumentet finnes på:

http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/KOMM/horinger/Horing_om_valgloven/2012/Horing_EvalueringValget2011.PDF

Bakgrunn:

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt ut på høring forslag til enkelte endringer i valgloven. I tillegg foreslås det enkelte endringer i valgforskriften. Høringsfristen er 1. august 2012. Det redegjøres også for evalueringen av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011.

Det fremmes forslag til følgende lovendringer:

1. Manntallet (kapittel 3)
 - a. Ansvar for etablering og oppdatering av manntall overføres til statlige myndigheter.

- b. Det etableres en frysdato for når manntallet ikke lenger kan endres.
 - c. Det etableres et foreløpig manntall per 2. januar i valgåret.
 - d. Forskriftshjemmelen rundt manntallsføringen utvides noe.
2. Kommunenes ansvar for å vurdere valglokalenes egnethet og tilgjengelighet presiseres i lov (kapittel 4).
 3. Det innføres nye regler for forhåndsstemmegivning for velgere som stemmer i egen kommune, ved at velger legger stemmeseddel direkte i urnen etter at denne er stemplet og elektronisk krysses av i manntallet for godkjent stemmegivning (kapittel 7).
 4. Det stilles krav til at minst to stemmemottakere skal være tilstede ved mottak av forhåndsstemmer (kapittel 7).

Det fremmes følgende forslag til forskriftsendring:

1. Det forskriftsfastsettes en standard mal med krav til utformingen av stemmesedler ved stortingsvalg (kapittel 6).

Nytt elektronisk administrativt datasystem (EVA)

Dagens valglov har ingen særskilte krav knyttet til bruk av datateknologi ved den administrative gjennomføringen av valg. Fra departementets side er det et ønske at datatekniske løsninger til bruk ved valg gjennomføringen i større grad styres og kontrolleres av offentlige myndigheter. Departementet tilbyr nå et statlig eid, forvaltet og driftet elektronisk valgadministrativt datasystem (EVA). Systemet blir tilbudt samtlige kommuner og fylkeskommuner ved stortingsvalget 2013.

Evalueringsrapport om forsøket med elektronisk avkryssing i manntallet og med nye stemmesedler er omtalt i høringsnotatet. Forsøket med elektronisk stemmegivning er under evaluering og omtales ikke i denne høringen. Denne evalueringen ventes å være ferdig høsten 2012.

Vurdering:

Manntallet:

Ved innføring av det nye valgadministrative systemet EVA vil opprettelsen og oppdatering av manntallet skje i dette systemet. Data over hvem som skal innføres i manntallet og oppdateringer oversendes departementet fra Folkeregistermyndigheten (Skattedirektoratet – SKD).

Det har vært et ønske fra kommunene at statlige myndigheter i sterkere grad tar ansvaret for etablering av manntall ved valg. Det vil sikre full offentlig kontroll over manntallets innhold, sikre at ingen velgere kan bli manntallført flere steder, eller at noen velgere urettmessig faller ut av manntallet.

SKD tar uttrekk fra folkeregisteret og overfører dette til departementet, som sørger for at manntallsutkastet legges inn i EVA. Deretter skal SKD overføre de daglige endringer som gjøres i folkeregisteret, og som skal ha innvirkning på manntallet.

For å synliggjøre SKDs forpliktelser til å stille til disposisjon både manntallsutkast og endringer, vil departementet foreslå å ta dette inn i loven.

Det står i valgforskriften § 2 at manntallet oppdateres så langt det er praktisk mulig. Nå foreslås det at manntallet fryses lørdag før valgdagen når den siste overføringen fra SKD er mottatt. Dette sikrer at alle kommuner har likt manntall på valgdagen.

Kommunene og fylkeskommunene har behov for tilgang til manntallsopplysninger tidligere enn 1. april i valgåret. For å imøtekomme dette ønske foreslås at det produseres et utkast til manntallet pr. 2. januar. Dette manntallet oppdateres månedlig fram til skjæringsdatoen 30. juni. Ordinært valgmanntall oppdateres daglig fram til lørdag før valgdagen.

Når statlig myndighet overtar ansvaret for oppretting og oppdatering av manntallet må forskriftshjemmelen utvides til å omfatte statlige myndigheters tilgang og behandling av manntallsopplysninger.

Tilgjengelighet til og i valglokalene:

Kravet om at stemmegivning på valgtinget skal foregå i egnede lokaler er allerede praksis i dag, og departementet kan ikke se noen grunn til at kravet til egnethet ikke fremkommer

direkte av loven også for valgtinget. Departementet mener det er ønskelig at valgforskriftenes bestemmelser om tilgjengelighet og tilrettelegging flyttes fra valgforskriften til valgloven. En lovregulering vil være med på å synliggjøre velgernes rettigheter, og tydeliggjøre kommunens ansvar til å tilrettelegge ved valg.

Forhåndsstemming innenriks: Fjerne bruk av stemmeseddelkonvolutt ved stemmegivning i egen kommune?

Rutinene i dag er at velger legger stemmeseddel i stemmeseddelkonvolutt, stemmeseddelkonvolutten legges sammen med valgkortet i en omslagskonvolutt med vindu. Stemmegivningen blir godkjent av valgstyret i ettetid. Omslagskonvolutten åpnes og stemmeseddel og valgkort blir skilt før optelling. Det stilles spørsmål ved om dagens prosedyrer i tilstrekkelig grad sikrer kravet til hemmelig valg. Prosedyrene er relativt omstendelig og det bør vurderes om disse kan forenkles.

Det vurderes å innføre rutiner som i større grad ligner de prosedyrer som velger møter ved stemmegivning på valgtinget:

1. Velgere som avgir stemme i den kommunen de er manntallsført benytter ikke stemmeseddelkonvolutt, men legger sin stemme direkte i urnen. Dette forutsetter:
 - a. at stemmeseddelen stemples,
 - b. online tilknytning til manntallet i det stemme avgis,
 - c. at stemmegivningen godkjennes idet velgeren krysses av i manntallet og stemmen legges i urnen.
2. Har kommunen ikke online tilgang til manntallet, må stemmeseddelkonvolutter benyttes.
3. Kommunen kan selv bestemme om det også av andre årsaker bør benyttes stemmeseddelkonvolutt.
4. Velgere som avgir stemme i en annen kommune enn de er manntallsført, må benytte stemmeseddelkonvolutt.

Med innføring av nytt valgadministrativt datasystem og et elektronisk online manntall tilgjengelig i alle kommuner ligger forholdene til rette for endringer i dagens ordning.

Antall valgfunksjonærer ved stemmemottak:

Når tidspunktet for godkjenning av forhåndsstemmegivningen flyttes mener departementet at det tilsvarende bør innføres krav til at et visst antall personer skal være tilstede når det tas imot stemmer. Det kreves allerede i dag at det er to personer tilstede ved godkjenning av stemmegivninger både ved forhåndsstemmegivninger og på valgtinget.

Det er nødvendig å innføre krav om at det skal være to personer tilstede når det mottas stemmer og disse godkjennes samtidig. Når stemmen godkjennes i det den avgis, kan stemmeseddelen i urnen ikke tilbakespores. Det vil øke kvaliteten på gjennomføringen ved at to personer er til stede.

Krav til utforming av stemmesedler:

Ved bruk av skanningsfunksjonen i EVA vil det kreve at enkelte elementer på stemmesedlene standardiseres. En standardisering av stemmesedler vil ivareta kravene til universell utforming og sedlene vil ha lik utforming over hele landet.

Krav til utforming av valgkort:

Valgkortet skal fortsatt benyttes til forsendelse av forhåndstemmegivninger og identifikasjon av velgers stemmegivning. Valgkortet er også en viktig informasjonskanal til velger. Departementet ønsker å opprettholde valgkort på papir som obligatorisk, i tillegg vurderes også å gjøre valgkortene tilgjengelig elektronisk via www.valg.no.

Økonomiske konsekvenser:

Mandal har allerede gjort endringer når det gjelder valglokalenes egnethet og tilgjengelighet. Stemmelokaler som ikke oppfylte kravene til universell utforming og som ikke hadde tilstrekkelig infrastruktur ble lagt ned.

Endring i antall valgfunksjonærer ved forhåndsstemmemottak krever at vi må sette inn mer ressurser i forhåndsstemmemottaket men vi sparer ressurser som vi i dag bruker ved

godkjenning av stemmer hos valgstyret og i prosessen rundt opptelling av forhåndsstemmer. Rådmannen er positiv til denne endringen.

Konsekvenser for barn og unge:

Ingen spesielle.

Konklusjon:

Rådmannen støtter departementets forslag til endring av valgloven som gjelder manntall, tilgjengelighet til og i valglokalene, fjerne bruk av stemmesedelkonvolutt ved stemmegivning i egen kommune og antall valgfunksjonærer ved stemmemottak.

Mandal kommunen var en av 10 forsøkskommuner som var med i E-valg 2011 prosjektet. Vi var med på å utvikle det nye valgadministrative datasystemet (EVA) og har positive erfaringer ved bruk at dette.

Ut fra våre erfaringer støtter rådmannen forslaget om standardisering av stemmesedler og fortsatt bruk av valgkort.

Mandal, 23. mai 2012

Knut Sæther
rådmann